

MAAILMANKORPI

PITKÄPERÄ

MIESLAHTI

JORMUA 1

TYYNELÄ

15.2.2013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntö 4.1.2013 KaivNro 806

Kaivosoikeuden jatkoajan myöntäminen, Mondo Minerals B.V., Jormua 1 (Kajaani)

Lausuntoa pyydetään Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta jatkoajan myöntämiseksi Jormua 1 -nimiselle kaivospiirille Kajaanin kaupungin Jormuan kylään. Kyseessä on vanha kaivospiiri, jonka pinta-ala on 8,94 ha. Toiminnanharjoittajan toimittaman lisäselvityksen mukaan alueella on talkkikiveä, serpentiniittiä ym., ja 1960-luvulla tehdyn arvion mukaan talkkimalmia olisi noin 2 miljoonaa tonnia. 2,5 kilometrin säteellä toiminnanharjoittajalla on lisäksi kolme muuta kaivospiiriä (Pitkäperä, Mieslahdi ja Tyynelä), joille haetaan jatkoaikaa ja yksi valtaus, jolle haetaan uutta kaivospiiriä (Maailmankorpi).

Lausuntopyynnön liitteenä olevat asiakirjat ovat Kainuun ELY-keskuksen mielestä puutteelliset. Asiakirjoissa ei ole kuvausta ympäristöolosuhteista eikä alustavaa käyttösuunnitelmaa. Louhinnan ja muiden toimintojen sijoittamista ajatellen kaivospiiri vaikuttaa kooltaan pieneltä ja sijaitsee lähellä asutusta.

Kaivoslain (503/1965) 71 § 2 momentissa luetellaan ne luonnonsuojelulain (1096/1996) kohdat, joita on noudatettava lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä. Lausuntopyynnön liitteenä tai toiminnanharjoittajan ELY-keskukselle toimittamassa aineistossa ei ole sellaista selvitystä, josta ilmenisi, sijaitseeko kaivospiirin alueella kaivoslain 71 §:ssä tarkoitettuja kohteita, joita luonnonsuojelulain rajoitukset koskevat. Läheisen Mieslahden kaivospiiriin YVA-selostuksessa (1.7.2008) on yleispiirteinen kuvaus myös Jormua 1 -kaivospiirin kasvilisuudesta sekä uhanalaisten lajien havaintopaikoista. Tämä ei kuitenkaan ole ELY-keskuksen mielestä riittävä. Pääosa havainnoista on kaivospiirin ulkopuolelta, eikä YVA-selostuksesta käy ilmi, onko lajistokartoituksia tehty kaivospiirin alueella. Eläimistön osalta YVA-selostuksessa mainitaan, että liito-oravaa esiintyy Mineraalin alueella Jormua 1 -kaivospiirin eteläpuoleisen Rajalan tilan pellonreunakuusikoissa.

Alle 50 metrin etäisyydellä kaivospiirin koillisrajasta on luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisella päätöksellä v. 2007 rajattu erityisesti suojeltavan

lajin esiintymisalue. Suojeltavat lajit alueella ovat serpentiinipikkukuter-
vakko ja kainuunnurmihärkki.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että Jormua 1 -kaivospiirin alueelta ja siihen välittömästi rajautuvalta alueelta tulee ennen kaivosoikeuksien myöntämistä tehdä luontoselvitys, josta ilmenee, onko alueella rauhoitettujen tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja luontodirektiivin liitteen IV a tiukasti suojeltujen eläinlajien (mm. liito-oravan) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai elinympäristöjä. Kainuun ELY-keskus pyytää, että sille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen sen jälkeen, kun em. selvitykset on tehty.

Luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden, suojeluohjelma-
alueiden ja maisema-alueiden osalta Kainuun ELY-keskus toteaa, että ympäristöhallinnon tietojärjestelmissä ja Kainuun ELY-keskuksessa olevan tiedon mukaan kaivospiirin alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä luonnonsuojelulain 9, 55 ja 56 §:issä sekä 4, 5 ja 10 luvuissa tarkoitettuja kohteita. Lähin Natura 2000 -verkoston kohde sijaitsee vajaan 1,2 kilometrin etäisyydellä.

Kainuun ELY-keskus pitää lisäksi tarpeellisena, että ennen Maailman-
korven, Jormua 1:n ja Tyynelän kaivospiirien määräämistä tai jatkoajan myöntämistä tai viimeistään ennen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämän kaivosturvallisuusluvan hakua ELY-keskus tekee YVA-lain 6 §:ssä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta. Päätöksessä tullaan ottamaan huomioon yllä mainittujen kaivoshankkeiden sekä ympäristölupavaiheessa olevan Mieslahden kaivoshankkeen yhteisvaikutukset. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Kainuun ELY-keskukselle tarvittavat tiedot YVA-lain ja -asetuksen mukaista harkintaa varten.

Yksikön päällikkö

Ylitarkastaja

Sari Myllyoja

Biologi

Maarit Vainio

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Lausunto Jormua 1-kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta (KaivNro 806)

8/11/01/2013

KH § 19
(valm. Irmeli Hanka)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaupungin lausuntoa kaivosoikeuden hakemuksesta, johon kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaan sovelletaan vanhaa kaivoslakia (503/1965).

Jormua 1-kaivospiiri (pinta-ala 8,94 ha) sijaitsee Mineraalin alueella Kajaanin ja Paltamon rajalla VT-5:n länsipuolella Jormuan kylän kahdella tilalla. Sen kaivoskivennäinen on talkki. Oy Partek Ab:n tekemän arvion mukaan esiintymästä on louhimatta 6 miljoonaa tonttia käyttökelpoista vuolukiveä.

Kaivosoikeudet on aikoinaan myönnetty Oy Partek Ab:lle. Kaupassa ne on siirretty Finnminerals Oy:lle, nimenvaihdoksen yhteydessä Mondo Minerals Oy:lle ja edelleen fuusiossa Mondo Minerals B.V.:lle 2008.

Jormua 1 liittyy hakijayhtiön malmivarantoihin Jormua-Mieslahti alueella, jossa sijaitsevat Euroopan suurimmat hyödyntämättömät talkkimalmivarat. Yhtiö on jo hakenut Mieslahti-Pitkänperä alueelle ympäristölupaa. Yhtiön tarkoitus on aktivoida esiintymien hyödyntäminen ja varmistaa raaka-aineen saanti Sotkamossa sijaitsevalle talkkitehtaalalle.

Alueella on voimassa kaupunginvaltuuston 20.1.2003 hyväksymä oikeusvaikutteinen Jormuanlahden osayleiskaava. Kaavassa Jormua 1 -kaivospiirialue on maa- ja metsätalousaluetta (M) ja sen vierellä on maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja (MY) sekä luo-merkintä selvityksessä todettujen luontoarvojen vuoksi. Lähin asutus on noin 150 metrin etäisyydellä kaivospiirin rajasta ja aivan sen vierellä osayleiskaavan mukainen asuinrakennuspaikka.

Asiakirjoissa Tukesin tekemä yhteenveto hakemuksesta ja ote ajantasaosayleiskaavasta.

Oheisliite, kartta

Lisätietoja asiasta antaa kaupunginarkkitehti Irmeli Hanka, puh. 044 7100267, sähköposti muotoa.etunimi.sukunimi@kajaani.fi.

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kajaanin kaupungilla ei ole muuta huomauttamista Jormua 1-kaivospiirin (KaivNro 806) hakemuksen johdosta, kuin että rajauksen tulee käsittää vanha louhos kokonaan.

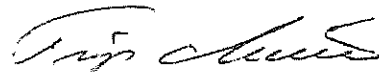
Kajaanin kaupunki pitää Kainuun ympäristökeskuksen (nykyään elinkeino- ja ympäristökeskus) esittämää kaivostoiminnan ympäristövaikutusten yhteisarviointia tarpeellisena. Yleiskaavaa varten tehdyssä luontoselvityksessä alueen vierellä on todettu emäksisestä kallioperästä johtuvaa harvinaista kasvillisuutta.

Kaupunginhallitus: Hyväksyi.

Yleiskaava-arkkitehti Irmeli Hanka oli asiantuntijana kokouksessa tämän asian kohdalla kello 14.20 - 14.30.

Pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa Kajaanissa
30.1.2013.

Tuija Aarnio
pöytäkirjanpitäjä

Kaupunginhallitus

28.1.2013

OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSKIELTO

§:t 11 - 21, 25, 28–29, 33–35

Kuntalain 91 §:n mukaan tähän päätökseen ei voida hakea muutosta.

Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus voidaan tehdä vain kunnan viranomaisen asiaa koskevasta lopullisesta päätöksestä.

MAIJA LAAKSO
Mustarannantie 338
87970 JORMUA
KALARANTA 17:31
MAIJANKALLIO 12:88

TUKES

TUKES

01.02.2013

VAATIMUS KAIVOSOIKEUDEN ~~HYLKÄMISEKSI~~
TYYNELÄ 5490 - JORMUA 1.806 - JA
MAAILMANKORPI 6492 - KAIVOSPIIREISSÄ

Muutin Jormuan lahden rannalla sijaitsevan loma-asuntoni peruskorjauslaajennuksella loppuelämäni vakituiseksi asunnoksi. Puhdas luonto sai minut mökkiläivuosinani kasvamaan kiinni kaimuuseen. Tieto Mieslahden kaivoshankkeesta pari vuotta sitten säikähdytti perinjuuriin.

Kun kaivosyhtiö piti syksyllä 2011 Paltamossa Korpivaaran koululla yleisen tiedotustilaisuuden noin 10 ha:m talkkikaivoshankkeesta, yleisöstä muutamia, jotka tiesivät lähes 100 ha:m valtausalueesta, kyselivät sen ruoksi jatkosuunnitelmia. "Me keskitymm nyt tähän", oli yhtiön edustajien toistuva torjunta. Meillä on jo kauan ollut tiedossa, että valtausalueen nikkelijä uranipitoisuudet ovat paljon rikkaammat kuin Talvivaarassa. Silmänlumeksi haetaan talkkikaivoslupaa. Jos annat Paltalle pikkusormen, aikaa myöten meillä on uranikaivos keskellä asutusta. Maaperässä on kuumempi uranivolyöhyke Talvivaarasta Paltalle asti. Olisi siinä välillä suunnitonta korpaa, jos on välttämätöntä kaivettava, mutta veronmaksajien rahoilla rakennettu 5-tie palvelisi mukavasti ulkoilaisen yhtiön tarpeita...

Kun kaivosyhtiön hanke ei tullut suoraan hyväksytyksi, se häkee jatkoaikaa varsin ovelin muutoksin. Koko hoviteltu kaivosalue on jaettu puoleen tusinaan erilliseen pienehköön kaivospiiriin. Jos lupa keltiäisi edes yhden kohdalla, olisi jaks saatu tukerasti ovenrakoon ja siitä ympäristömme saastuttaminen leviäisi kuin syöpä.

Maailmankorven pohjoispuolella on vedonajaksia, jonka vaikutuksesta kaikki jätevedet Tyynelästä, Yormua I:stä ja Maailmankorvesta virtaavat lähinnä Kylmäpuron pitkin saastuttamaan Yormuanlahden. Kun muiden kaivosten saasteet kulkeutuvat Mieslahteen, koko kaunis Oulujärvi on aikaa myöten kuollut myrkkynesiallas. Kaivosyhtiö ei varmasti suostuisi rakentamaan täysin suljettua, kallista jätevesikiertoa. Vaikka se sellaisen tekisikin, räjäytysten ja lauhinnan synnyttämä pöly kulkeutuisi sulamisvesien mukana Oulujärveen.

Ouhan Tolvianarakin löylyviivään lupaehdot, mutta korvaamaton tuho on silti totta. Tolista somkallaista tuholaista ei kairuuseen saa rakentaa!

Kaikki suunnitellut kaivokset ovat lähellä asutusta. Suostuisitteko te, TUKES:in viranhaltijat, siihen, että kotinne läheisyydessä olisi jatkuvaa melua, pölyä ja räjähdyksiä? Uskattaisitteko päästää lapsianne yksin koulumatkalle, jos tiellä jynistelisä päivittäin kymmeniä rekkajä mineraalikulommineen?

Olen tiukasti sitä mieltä, että kaikkien Suomen valtion virastojen ja laitosten toimissa on tärkeysjärjestyksessä ensimmäisellä sijalla paikkakunnan asukkaiden elinolojen kairinpuolinen turvaaminen. Ulkomainen kaivosyhtiö ei maksaisi edes senttiäkään veroja sijaintikunnalle. Milla perusteella sille annettaisiin lupa tulla turmelemaan meidän, kanta-asukkaiden elinmahdollisuudet?

Yormualla 28.1.2013
Majja Laakso

ME ALLEKIRJOITTANEET JORMUAN
MUSTARANNAN ASUKKAAT JA KIINTEISTÖJEN
OMISTAJAT YHDYMMME MAIJA LAARSON
VAATIMURSEEN KAIVOSOIKEUDEN JATKOAJAN
HYLKÄÄMISESTÄ

Päivi Sääpi 11:31

Sirkka Asikainen 11:31

Peleka Asikainen 11:31

Riitta Asikainen 11:31

Jukka Asikainen 11:31

Eeli Heiskanen, LAUTALAHTI

Eila Oikarinen, Lautalahti

Kersti To, Toukola

Piyo Mikkonen 15:52

Ritva Mikkonen 15:52

Anna Korhonen, Kallio

MUSTARANNALLA ON RUNSAAT 20 KESÄMÖRKKIÄ,
JOIDEN OMISTAJILLE PUHDAS UIMA-JA KALAVESI
ON ERITYISEN TÄRKEÄ. TALVISAIRKAAN MINUN ON
KUITENKIN MAHDOTONTA SAADA HEIDÄN ALLE-
KIRJOITUKSIAAN VAATIMURSELLEMME.

Maija Laakso

Esko Haverinen
Pöyhölänniementie 44
87970 JORMUA
esko.j.haverinen@gmail.com
040 5531 519

MUISTUTUS

2.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Jormua1:n kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija	Mondo Minerals B.V. Branch Finland, PL 601, 87101 KAJAANI
Nimi ja KaivNro	Jormua 1 806

Vastustamme Jormua 1:n (806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylain-säädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvat laitettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana vailla nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:a velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus, jossa harvinaista kasvillisuutta.

- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä.
- Pinta-alaltaan Jormua1 on niin pieni, että sen alueella ei voi kaivostoimintaa harjoittaa.
- Alueella on vanha talkkikaivos, josta vedet pitää tyhjentää ja estää myrkyllisten vesien pääseminen lähiympäristöön ja Jormuanlahteen. Alueen lähistöllä on paljon asutusta.
- Jormuassa on 2000-luvulla rakennettu jormualaisille asukkaille kalliiksi tullut kunnallistekniikka (vesi- ja viemäritekniikka) haja-kuormituksen vähentämiseksi Jormuanlahteen. Kaivostoiminta romuttaa kunnallistekniikan luontoa suojelevan vaikutuksen.
- Maailmankorven, Tyynelän ja Jormua1 alueelta virtaavat vedet Jormuanlahteen. Jormuanlahden kuormituksen sietokyky on kartoitettava, koska se on matala ja kapea kohdissa, missä ko. vedet siihen laskevat.
- Jormuanlahti on kuhan ja muiden kalojen kutupaikka. Vaarana on kutupaikkojen menettäminen ja kalojen vaurioituminen kalastus- ja syöntikelvottomiksi. Jormuanlahdessa, Paltaselällä ja muualla Oulujärvellä harjoitetaan ammatti- ja virkistyskalastusta, joka vaarantuisi kaivosluvan myöntämisen seurauksena.
- Kaivoslupa vaikuttaa Jormuanlahden varrella olevien asuk-kaiden elämään ja mahdollisuuteen käyttää Jormuanlahtea virkistystarkoitukseen. Jormuanlahti on asutettu tiiviisti koko matkaltaan Paltaselän rannoille saakka.
- Jormuan Pöyhölänniemessä on käynnistynyt pari vuotta sitten leirintäalueyritystoiminta, joka vaarantuisi kaivoksen rantavesiä likaavan vaikutuksen myötä.
- Kaikkia viittä hakemusaluetta (Pitkäperä, Mieslahti, Tyynelä, Maailmankorpi ja Jormua1) on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena, koska ne sijaitsevat lähellä toisiaan ja ovat lisäksi lähellä Oulujärveä ja

asutuksen keskellä. Niiden haittavaikutukset alueen asukkaiden elämään, ympäröivään luontoon, Oulujärveen ja kalastukselle, alueen elinkeinotoiminnalle sekä koko alueen virkistyskäytölle ovat suuret ja pitkäkestoiset. Mielestämme Jormua1 kaivospiirille ei tule myöntää jatkolupaa eikä myöskään muille Mondo Mineralsin ko. kaivoslupahakemuksille.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Esko Haverinen Liisa Haverinen

Lehtorinne Rn:o 10:121 Kajaani Jormua

Tiina Malm-Heikkinen

Mikko Heikkinen

Haapaniemi Rn:o 10:120 Kajaani Jormua

Teija Huotari
Vasikkavaarantie 184
87970 JORMUA
eemmeer@viesti.net

MUISTUTUS

03.02.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Jormuan kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Jormua 1 806

Vastustamme Jormua 1:n (806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

Kysymyksessä on vanha Partekin aikainen kaivosmonttu ympäristöineen. Hakija ei ole huolehtinut vanhan vaarallisen montun jälkihoidosta. Ei ole oletettavissa, että kiinnostus nyt yhtäkkiä heräisi, etenkin kun talkkimalmioista ei ole pulaa. Kysymyksessä lienee tarkoitus vain pitää alue yhtiön määräysvallan alla.

Mikäli paikkaan kuitenkin kaivos sijoitettaisiin, haitat kuten melu, pöly, vesien saastumiset ja mahdolliset porakaivojen pilaantumiset ulottuisivat ainakin kahden kunnan alueelle ja erityisesti Kajaanissa Jormuan pysyvän asutuksen alueelle haitaten asumisviihtyisyyttä. Tulevat päästöt veisivät pohjan 2000-luvulla hajakuormitusta torjumaan rakennetulta jätevesijärjestelmältä. Kaivoksella olisi myös hyvin kielteinen vaikutus herkkään luonnonympäristöön.

Kaivospiiri sijaitsee Jormuanlahden osayleiskaava-alueella. Juuri kaivospiirin alueella on kolme kohdetta, joissa on merkintä MY eli maa- ja metsätalousvaltainen alue jolla on erityisiä ympäristöarvoja sekä luo eli luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue: "Alueen käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon luonnon

monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen sekä eliö- ja kasvilajiesiintymien säilyttämisedellytykset”. Lisäksi kaivospiirin alueella on TYA -merkinnällä varustettu alue. Se on määritelmän mukaisesti ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuuden ja yksityispalveluiden alue, joka soveltuu asumiseen. Rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä. ”Toiminnalla ei saa aiheuttaa maaperän tai ilman saastumista eikä aiheuttaa yleisen viemärin rakentamistarvetta.” Tämä sulkee yksiselitteisesti pois kaivoksen rakentamismahdollisuuden. Jormuanlahden perukkaan laskeva Kylmäpuro on loppuosaltaan myös merkitty MY ja luo -merkinnöillä ja aivan suulla on kylän venevalkama-alue LV-1. Kaivospiiri sijaitsee liian lähellä virkistyksestä ja kalataloudellisesti arvokasta Oulujärveä, erityisesti Mieslahtea ja Jormuanlahtea uimarantoinen ja leirintäalueineen.

Kuulutuksesta ei ilmene, milloin ja millä ehdoin kaivospiiri on alun perin myönnetty. Käytettävissä ei ole myöskään kaivosasiakirjoja, joten kuulutus on puutteellinen. Näistä syistä ei asiaa koskevilla ole mahdollisuutta puuttua kaikkiin kaivospiiriin liittyviin tärkeisiin seikkoihin.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Teija Huotari Kajaani Jormua Alaska RNo 58:2

Jukka Peltonen Kajaani Jormua Alaska RNo 58:2

Seija Niemitalo
Ilpolantie 29
87970 Jormua
seija.niemitalo@luukku.com
040-7335416

MUISTUTUS

31.1.2013

Kallioranta 205-402-14-39
Kiviranta 205-402-10-142

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Jormua 1:n kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Jormua 1 806

Vastustan Jormua 1:n (806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Mineraalin louhoksen kuivattamisesta ja täytöstä aiheutuvat ympäristöriskit mm. kaivoksen tyhjäksi pumppauksesta taikka louhosta täytettäessä muodostuvan louhosveden joutuminen Kylmäpuron kautta Jormuanlahteen, aiheuttaa vääjäämättä huomattavaa haittaa luonnolle ja asukkaille.
- Vettä Mineraalin montussa on paljon, se on hyvin emäksistä ja siinä on runsaasti nikkeliä ja arseenia
Myös Mineraalin ylivuoto-ojan vesissä on todettu mm. nikkeliä ja arseenia, rikkiä, kalsiumia ja magnesiumia. Ylivuoto-ojien varrella on jo nyt havaittavissa luontotyypin muutoksia. Matkaa Jormuanlahteen on n. pari kilometriä. Suvussani lähes 100 vuotta ollut rantakiinteistö sijaitsee 500m Kylmäpuron suusta, jota kautta purkautuvat niin Jormua 1:n kuin Maailmankorven jätevedet. Pohjajoen kautta tulisivat lisäksi Tyynelän jätevedet

- Louhinnasta ja räjäytyksistä aiheutuva melu ja pöly tulevat häiritsemään läheistä asutusta, mikä on lisääntynyt runsaasti siitä, kun kaivos oli viimeksi toiminnassa. Kaivos tulisi keskelle kylää.
- Jormualla on Jormuanlahden osayleiskaava. Mineraalin kaivoksen alueella on merkintä "Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue".
- Myös louheen kuljetukseen tarvittava rekkaralli vaarantaa asukkaiden turvallisuutta, jos viiden kaivoksen louheet kuljetetaan kylän läpi
- Vaikutukset ulottuvat vähintään 5 km:n alueelle, tällöin sen piiriin tulee vuosikymmeniä, jopa satoja vuosia vanhat maatalouskiinteistöt, sodanjälkeinen rakennuskanta, viime vuosina rakennetut uudet omakotitalot sekä lukuisat Jormuanlahden rannan kesäasunnot ja Jormuan koulu, jotka nyt täysin jäävät arviointiohjelma tarkastelualueiden ulkopuolelle. Jormuan alueelle rakennetaan jatkuvasti uutta asutusta
- Haitallinen vaikutusalue esim. kalatalouteen sekä rannan asukkaille niin veden käytön kuin viihtyvyydenkin osalta ulottuu Jormuanlahdella Ryttilahti - Häikiönvaara Todennäköisempää on, että vuosien saatossa vaikutus laajenee vieläkin etäämmälle, jos kaikki kaivokset saavat luvan, koko Oulujärven itäpää saastuu. Niinpä kaivosten yhteisvaikutuksista tulisi tehdä kattava tutkimus ja YVA
- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ovat laajat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle (Likolahti ruopattu vuosi sitten), matkailulle (esim. Pöyhölänniemeen on juuri avattu mökkikylä ja leirintäalue).
- Jormuassa on 2000-luvulla valmistunut kallis kunnallistekniikka hajakuormituksen vähentämiseksi. Kaivostoiminta romuttaa rakennetun kunnallistekniikan luonto suojelevan arvon.
- Kaivosten läheisyys aiheuttaa kiinteistöjen arvonalennuksen myös etäämmällä oleville Oulujärven rantatiloille ja kesäasutukselle, ei pelkästään kaivospiirien alueella oleville kiinteistöille

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Seija Niemitalo

Heikki Kempainen
Pappilantie 30
88400 Ristijärvi
Puh.041 4359153
kemppe@hotmail.com

MUISTUTUS
3.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Jormuan kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija   Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro   Jormua 1 806

Vastustan Jormua 1:n (806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivospiirin alue sijaitsee asutuksen välittömässä läheisyydessä ja on näin ollen vaarallinen ihmisten terveydelle
- Kaivospiiri sijaitsee lähellä Natura-alueita ja luonnonsuojelualueita. Kaivospiirin vaikutus näille alueille on erittäin merkittävä.
- Jormuan kaivospiirin alueella pitää huomioida mahdollisen kaivoksen aiheuttamat haitat kasvistolle, eläimistölle ja ihmisten elinympäristölle
- Kaivosalue sijaitsee Kajaanin kaava-alueella ja vedet virtaavat virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamoon Kylmänpuron kautta Oulujärven Mieslahteen.
- Alueella paljon uutta ja vanhaa asutusta, suojelualueita, harvinaisia kasveja

- Jormuassa on 2000-luvulla valmistunut kallis kunnallistekniikka hajakuormituksen vähentämiseksi. Kaivostoiminta romuttaa rakennetun kunnallistekniikan luonto suojelevan arvon.
- Alueella vanha talkkikaivos, josta vedet pitää tyhjentää ja tulpata ettei myrkyllinen vesi pääse ympäristöön.

Allekirjoittajat:

Tolola RN:o 12:15

Heikki Kemppainen ja Mika Kemppainen

Eeva Klemetti
Saviniementie 110
87970 JORMUA
eeva.klemetti@gmail.com
puh. 044 304 8370

MUISTUTUS

4.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Jormua1:n kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Jormua 1 806

Vastustamme Jormua 1:n (806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylain-säädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvat laitettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana vailla nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:a velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus, jossa harvinaista kasvillisuutta.

- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä.
- Pinta-alaltaan Jormua1 on niin pieni, että sen alueella ei voi kaivostoimintaa harjoittaa.
- Alueella on vanha talkkikaivos, josta vedet pitää tyhjentää ja estää myrkyllisten vesien pääseminen lähiympäristöön ja Jormuanlahteen. Alueen lähistöllä on paljon asutusta.
- Jormuassa on 2000-luvulla rakennettu jormualaisille asukkaille kalliiksi tullut kunnallistekniikka (vesi- ja viemäritekniikka) haja-kuormituksen vähentämiseksi Jormuanlahteen. Kaivostoiminta romuttaa kunnallistekniikan luontoa suojelevan vaikutuksen.
- Maailmankorven, Tyynelän ja Jormua1 alueelta virtaavat vedet Jormuanlahteen. Jormuanlahden kuormituksen sietokyky on kartoitettava, koska se on matala ja kapea kohdissa, missä ko. vedet siihen laskevat.
- Jormuanlahti on kuhan ja muiden kalojen kutupaikka. Vaarana on kutupaikkojen menettäminen ja kalojen vaurioituminen kalastus- ja syöntikelvottomiksi. Jormuanlahdessa, Paltaselällä ja muualla Oulujärvellä harjoitetaan ammatti- ja virkistyskalastusta, joka vaarantuisi kaivosluvan myöntämisen seurauksena.
- Kaivoslupa vaikuttaa Jormuanlahden varrella olevien asuk-kaiden elämään ja mahdollisuuteen käyttää Jormuanlahtea virkistystarkoitukseen. Jormuanlahti on asutettu tiiviisti koko matkaltaan Paltaselän rannoille saakka.
- Jormuan Pöyhölänniemessä on käynnistynyt pari vuotta sitten leirintäalueyritystoiminta, joka vaarantuisi kaivoksen rantavesiä likaavan vaikutuksen myötä.
- Kaikkia viittä hakemusaluetta (Pitkäperä, Mieslahti, Tyynelä, Maailmankorpi ja Jormua1) on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena, koska ne sijaitsevat lähellä toisiaan ja ovat lisäksi lähellä Oulujärveä ja

asutuksen keskellä. Niiden haittavaikutukset alueen asukkaiden elämään, ympäröivään luontoon, Oulujärveen ja kalastukselle, alueen elinkeinotoiminnalle sekä koko alueen virkistyskäytölle ovat suuret ja pitkäkestoiset. Mielestämme Jormua1 kaivospiirille ei tule myöntää jatkolupaa eikä myöskään muille Mondo Mineralsin ko. kaivoslupahakemuksille.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Eeva Klemetti

Seppo Klemetti

Kotilahti, Kajaani Jormua

Marika Moisanen
Pöyhölänniementie 45
87970 Jormua
marika.moisanen(at)hotmail.com
045-1194893

MUISTUTUS

03.1.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Mieslahden, kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen, sekä Tyynelän, Maailmankorven

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Vastustan seuraavien kaivospiirien jatkoajan myöntämistä;
Mieslahti 3030, Tyynelä 5490 ja Jormua1806 kaivospiirin
jatkoajan myöntämistä,
Vastustan Maailmankorven (6492) kaivospiirin määräämistä

Perustelut;

YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.

Kaivoksien jäte vedet tulisivat suoraan valuman Jormuanlahteen tai Mieslahden puolelle, koska virtaumat kulkevat niin, että niin Jormua 1 kuin Tyyneläkin virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Paltamoon Kylmänpuroon. On kuitenkin otettava huomioon, että Tyynelä virtaa myös mitä ilmeisimmin Pohjajokeen ja sitä kautta Jormuanlahteen. Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo on mainittu mm. Mondon ja Pöyryn 2008 Natura-arviossa. Kokonaisuus on suojeltu Natura 2000 SCI-alueena. Jormua 1 ja Tyynelä sijaitsevat kaava- ja virkistysalueella. Joten kaivossuunnitelmien toteutuessa ne estäisivät kaavoitus alueen toteutumisen.

Marika Moisanen ja Pekka Meriläinen

Rekisteritunnus 205-402–100-23

LIITE

Muistutuksen lisäksi toimitetaan jälkikäteen nimilista henkilöistä, jotka allekirjoituksellaan yhtyvät muistutuksen asiaseikkoihin.

Muistutukset kaivospiirien Mailankorpi Mieslahti Pitkäperä Jormua 1 Tyynelä määrittämiseen.

Aihe: Muistutukset kaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä määrittämiseen.

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 Kuusamo

Oulujärven rantakiinteistön koukkula edustaja

TUKES / Kaivosasiat
Helsinki

Muistutukset
nkaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä
määrittämiseen.

Vastustan kyseisten kaivospiirien määrittämistä.

Täydennän muistutukseni perustelut 8.2.2012 mennessä.

Ystävällisesti
Lasse Flöjt
Kuusamo

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 KUUSAMO
lasse.flojt@gmail.com
0440251009

MUISTUTUS

6.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Täydennys Muistutus Jormuan kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Nimi ja KaivNro Jormua 1806

Vastustan Jormua (1806) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyinsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin, arseenin ja uraanin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Hankekokonaisuus on muuttunut. Lähetyillä on neljä kaivospiiriä. Kaivospiirien harmeminaalit ja ympäristövaikutukset yhteensä on käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena, ei tällaisena yksittäisen vanhan kaivospiirin jatkolupana. Alueen hankkeista on muodostettava uusi yhtenäinen kokonaisuus, jota käsitellään kaivoslupamäärittelyssä ja myös ympäristölupakäsittelyssä yhtenä kokonaisuutena. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen. Nyt kuuluttaessaan nämä viisi kaivospiiriä erillisinä hakemuksina (vaikkakin samalla kertaa) TUKES osallistuu

osaltaan kaivosyhtiön harrastamaan todellisen hankkeen kokoluokan ja ympäristövaikutusten harhauttamiseen alueen ihmisiltä ja kansalaisilta.

- Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. Kyseinen kaivospiirin laajennuksen käsittely erillisasiana on keskeytettävä ja kaikki nämä kaivospiirit on yhdistettävä ja kuulutettava alusta pitäen uudestaan. Uudessa kuulutuskäsittelyssä on huomioitava alueen uraanipitoisuuksien tiedottaminen.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen. Århusin sopimus edellyttää viranomaisten antavan kaiken oleellisen tiedon kansalaisille heidän elinympäristöään koskevissa asioiden käsittelyissä. Tämä koskee myös kaivosviranomaista.
- TUKES:i:n on myös omalta osaltaan arvioitava alueen kaikkien kaivoslain alaisten hankkeiden yhteisvaikutusta alueen asukkaille, muille elinkeinoille sekä ympäristölle. Tällainen kevyt kuulemismahdollisuus asukkailta, ilman TUKES:in hallussa olevien tietojen kertomista kuulutuksen yhteydessä, ei anna asukkaille täysimääräistä Århusin sopimuksen edellyttämää mahdollisuutta sanoa mielipidettään tästä kaivoshankkeiden kokonaisuudesta. Tukesin on annettava tiedoksi kaikille alueelle kaivoslain perusteella suunnitelmassa olevat hankkeet, jotta kansalaiset voivat arvioida niiden kokonaisvaikutuksia omaan elinympäristönsä. Huomautan, että pelkkä kaivosrekisterikartan käyttömahdollisuus ei ole riittävä, koska siitä ei käy selville aiottujen hankkeiden luonne.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- TUKES:illa täytynee olla tiedossa, että Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle, sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä ELY-keskukselle. Näitä asioita ei TUKES kuulutuksessaan kuitenkaan tuo esille. Viranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydän tietoja nähtäväksi.

- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.
- Sijaitsee Kajaanin kaava-alueella ja vedet virtaavat virtaa Hevossuolle ja sitä kautta Kylmänpuron kautta Oulujärven Mieslahteen.
- Alueella paljon uutta ja vanhaa asutusta, suojelualueita, harvinaisia kasveja
- Jormuassa on 2000-luvulla valmistunut kallis kunnallistekniikka hajakuormituksen vähentämiseksi. Kaivostoiminta romuttaa rakennetun kunnallistekniikan luonto suojelevan arvon.
- Alueella vanha talkkikaivos, josta vedet pitää tyhjentää ja tulpata ettei myrkyllinen vesi pääse ympäristöön.
- Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Lasse Flöjt

edustan Oulujärven rantatilaa "Koukkula", Paltamon kirkonkylä, Neuvosenniemi.

Vastustan Maailmankorven kaivospiirin perustamista.

perusteet:

-pölyhaitat

-haitat elinkeinotoiminnalle, viljelyksessä olevat pellot sijaitsevat uuden kaivospiirin välittömässä läheisyydessä.

-Lisäkustannukset tienkäytön (särkijärventie) moninkertaistumisesta ja kunnossapidon kustannuksista.

-Talouskeskuksen ohi menevän tien raskaanliikenteen aiheuttama pöly- ja meluhaitta niin ihmisille kuin eläimille.

Tehtävä vähintään erillinen YVA tai mieluummin täydennettävä Pitkäperän YVA:a ja muodostettava näistä alueista kokonaisuus. Viranomaisen pitäisi käsitellä myös kaivospiiriä määrätessään hakijan lähekkäin sijaitsevia kaivosalueita (Pitkäperä, Mieslahti, Maailmankorpi, Tyynelä, Jormua) kokonaisuutena.

Paltamon kunnan lausunnossa on korostettu lähistön maanomistajien intressien huomioimista.

Puron siirto??

Sivukiven varastointi?

Kaivosalueelta tulevat sade- ja sulamisvedet tulee johtaa riittävän suuriin saostusaltaisiin, joissa voi tapahtua hitaan virtaaman vuoksi riittävät kiintoaineksen laskeumat. Myös pintavalutus- ja kosteikkoalueet tulee suunnitella siten, että niillä saadaan hyvä kiintoaineen ja mahdollisten kemiallisten aineiden (nikkeli, arseeni ja typpi) ”suodatus” ennen vesistöön pääsyä.

Alueen käytöstä, varsinkin kaivosalueella tapahtuvasta louhinnasta, murskaamisesta ja massiivisesta työmaaliikenteestä aiheutuu ympäristölle vakavia pölyhaittoja. Näiden torjumiseksi tulee ympäristölupaan asettaa pölyn sidontaa (kastelu, suolaus, suojaus) koskevia lupaehtoja. Näin varmistetaan, että kaivostoiminta ei aiheuta lähiympäristölle kohtuutonta haittaa.

Terveisin maanomistajat: Kortelainen Jari ja Terhi, Rajala 578-405-60-5 8,9ha

RISTO ja MARTTA KEMPPAINEN

MUISTUTUS

Savirannantie 23

02.02.2013

88470 KONTIOMÄKI

martta.johanna@gmail.com

Tila reknro 19/5 RYKÖLÄ

TUKES/kaivosasiat

PL 66

00521 HELSINKI

kaivosasiat@tukes.fi

MUISTUTUS Maailmankorven KaivNro 6492 kaivospiirin määrittämisestä

MUISTUTUS Mieslahden KaivNro 3030 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Pitkäperän KaivNro 886 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Jormua 1 KaivNro 806 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Tyynelän KaivNro 5490 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

HAKIJA MONDO MINERALS B.V. BRANK FINLAND

VASTUSTAMME

- kaikkien edellä mainittujen kaivospiirien jatkolupien myöntämisestä ja Maailmankorven kaivospiirin määrittämisestä.

PERUSTELUT

- kaikki viisi haettua aluetta liittyvät yhteen lyhyiden etäisyyksien takia toisistaan ja siten muodostavat erittäin

suuren kaivosalue kokonaisuuden ja uhkan alueen runsaalle asutukselle, luonnon puhtaudelle ja tasapainolle, Oulujärven vesistölle ja alueen väestön tulevaisuudelle, elinkeinojen, mm matkailualan ja maatalouden harjoittamiseen sekä asumiseen puhtaassa asuinympäristössä.

- Tukesin on huomioitava myös luontodirektiivit, eikö ne velvoita viranomaisia suojelemaan alueen herkkää ja suojeltua luontoa?

- kaivosalueet tulisivat vaikuttamaan Oulujärven rantayleiskaavan toteuttamiseen.

- Oulujärvi on suuressa vaarassa saastua ja tuhoutua, jos kaivostoiminta alkaisi näillä ed. mainituilla alueilla. Jo Mondo Mineralsin Sotkamon kaivoksen ja Talvivaaran päästöjä tulee Kajaanin kautta Oulujärveen. Eväämällä nyt Mondo Mineralsin hakemukset Mieslahden ja Jormuanlahden alueella suojellaan edes pieni osa Oulujärveä kaivospäästöiltä. Jos luvat myönnetään tuhoutuu viimeinenkin nurkka Oulujärvestä.

- alueen asukkaille ja luonnolle kaivostoiminnasta olisi haittaa huomattavasti enemmän kuin hyötyä. Toiminta voisi jopa tehdä asumisen alueen liepeillä amhdottomaksi.

- Mondo Mineralsilla on Sotkamon jo toiminnassa olevan tehtaan lähistöllä talkkimalmeja useiksi kymmeniksi vuosiksi eteen päin. Kaivoksen toiminta ei ole uhattu malmivaranotjen puuttumisen takia.

- mm Jormua 1 KaivNro ja Mieslahti KaivNro 3030 ovat perustettu kymmeniä vuosia sitten ja aika on ajanut silloisten päätösten ohi. Kaivoslaki on myös muuttunut jonkin verran. On otettava huomioon nykyinen tilanne ja asutusten lisääntyminen. Maaseudun vetovoima on suuri ja yhä enemmän nuoria on muuttamassa maaseudulle. Kaivospiiri asettaa ison esteen muuttohalukkuudelle.

PERUSTELUIKSI liitämme oheen Pohjois.Suomen AVI:lle 12.11.2011 ja 19.11.2012 lähettämämme mielipiteemme ja muistutukset Mieslahden Pitkäperän kaivossuunnitelmista.

Varaamme mahdollisuuden antaa täydentäviä tietoja.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

RYKÖLÄ reknro 19/5

RYKÖLÄ reknro 19/5

LIITTEET 1 ja 2 (muistutus 12.11.2011 ja muistutus 19.11.2012)

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Sotkamo Plant

P.O.Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland

Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304

info@mondominerals.com
www.mondominerals.com

Domicile/Kotipaikka
Helsinki

Business ID/Y-tunnus
2137749-9

VAT No. FI21377499

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivoslain (503/1965) mukaiseen Jormua 1 (KaivNro 806) -kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta vastinetta koskien Jormua 1 kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyjä lausuntoja ja mielipiteitä.

Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella seita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaika-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölupaprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja – luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuusalupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä.

Vastineina esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pitää hakemuksen liitteenä olevia asiakirjoja puutteellisina ja katsoo, että kaivospiirin alueelta ja sen läheisyydestä tulee tehdä luontoselvitys ennen kaivosoikeuksien myöntämistä. Lisäksi ELY-keskus pitää tarpeellisena, että ennen Jormua 1:n, Tyynelän ja Maailmankorven kaivospiirien jatkoajan myöntämistä tai määräämistä tai viimeistään ennen TUKESin myöntämän

kaivosturvallisuusluvan hakua ELY-keskus tekee YVA-lain mukaisen päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta.

Hakija toteaa, että kysymyksessä on vuodesta 1952 voimassa ollut kaivospiiri, jonka jatkoaikaa on haettu vuonna 2006. Hakija muistuttaa myös, että sillä ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa Jormuan kaivospiirille. ELY-keskuksen vaatimat luontoselvitykset ja arvio YVA-tarpeesta vaaditaan kaivoksen ympäristölupahakemuksen liitteeksi. Hakijan näkemyksen mukaan kaivospiirin jatkoaikapäätös ei edellytä tässä vaiheessa ELY-keskuksen vaatimia selvityksiä.

2. Kajaanin kaupungin lausunto

Kajaanin kaupunginhallituksen antamassa lausunnossa todetaan, että rajauksen tulee käsittää vanha louhos kokonaan ja lisäksi kaupunki pitää ELY-keskuksen esittämää ympäristövaikutusten yhteisarviointia tarpeellisena.

Hakija toteaa, että vanha louhos ulottuu luoteiskulmalla ulos kaivospiirin alueelta hakijan omistamalla kiinteistöllä. Kaivospiirin rajauksen muutos ei ole ajankohtainen tällä hetkellä vaan tulee harkittavaksi myöhemmin.

3. Maija Laakson mielipide

Maija Laakso on mielipiteessään tuonut esille epäluulonsa kaivosyhtiön aikomuksia ja toimintaa kohtaan. Hän epäilee, että hanke on tarkoituksella pilkottu pienempiin osiin ja todelliset tarkoitukset pyritään peittämään. Laakson mielipiteeseen on yhtynyt 11 muuta allekirjoittajaa.

Hakija toteaa, että alueen kaivospiirit on muodostettu eri vaiheissa turvaamaan alueen esiintymien hyödyntäminen. Lain mukaan kaivospiiriä ei saa myöskään muodostaa suuremmaksi kuin on tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi. Yhtiö on ilmoittanut, että esiintymistä on tarkoitus louhia talkkia ja sen sivutuotteena saatavaa nikkeliä.

4. Esko Haverisen mielipide

Esko Haverinen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja tuo esille mm. samoja epäilyjä kuin Maija Laakso, lisäksi hän vaatii mm. porakaivojen ennakkotarkkailua, tärinämittauksia, Jormuanlahden kuormituksen sietokyvyn kartoitusta ja vaatii, että alueen hankkeita on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi Haverinen vaatii mm. kaivoksen tyhjentämistä vedestä. Haverisen lisäksi allekirjoittajina on 3 henkilöä.

Hakija toteaa, että valtaosa vaatimuksista ja perusteluista kuuluu ympäristölupahakemukseen ja – päätökseen sekä velvoitetarkkailuun eikä kaivosoikeudesta päättämiseen. Haverinen ei tuo mielipiteessään esille mitään sellaista, jonka perusteella jatko aika päätös tulisi hylätä.

5. Teija Huotarin mielipide

Teija Huotari vastustaa jatkoajan myöntämistä ja on huolissaan kaivoksen haittavaikutuksista asumisviihtyvyyteen ja luonnonympäristöön. Lisäksi Huotari tuo esille sen, että kuulutuksesta ei ilmene millä perusteilla kaivospiiri on alun perin myönnetty ja toteaa, että vanhan kaivoksen jälkihoidosta ei ole huolehdittu.

Hakija toteaa, että asumisviihtyvyyteen ja luontovaikutuksiin tullaan kiinnittämään huomiota ympäristölupahakemuksessa ja – päätöksessä. Jälkihoitoon liittyen hakija toteaa, että kaivospiirin alueelta on aikoinaan poistettu turhat rakenteet, kasat on luiskattu ja kaivos on aidattu ja alueelle johtavat tiet on katkaistu.

6. Seija Niemitalon mielipide

Seija Niemitalo vastustaa jatkoajan myöntämistä ja on huolissaan vanhan kaivoksen tyhjentämisestä ja veden laadusta ja sen vaikutuksesta Jormuanlahteen ja laajemminkin Oulujärveen, louhinnan ja räjäytysten vaikutuksista asumisviihtyvyyteen, lisääntyvästä liikenteestä, kaivoksen vaikutuksesta asumisviihtyvyyteen ja kiinteistöjen arvoon.

Hakija toteaa tässäkin yhteydessä, että Niemitalon esille tuomat seikat kuuluvat ympäristölupahakemuksen käsittelyyn ja ne tullaan huomioimaan sekä ympäristölupahakemuksessa että siitä annettavassa päätöksessä.

7. Heikki Kemppaisen mielipide

Heikki Kemppainen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja tuo esille perusteluina kaivospiirin sijainnin asutuksen ja luonnonsuojelualueiden läheisyydessä, ja vaatii, että kaivoksen aiheuttamat haitat kasvistolle, eläimistölle ja ihmisten elinympäristölle täytyy ottaa huomioon. Lisäksi hän vaatii, että vanha kaivos täytyy tyhjentää vedestä ja tulpata.

Hakija toteaa tässäkin yhteydessä, että Niemitalon esille tuomat seikat kuuluvat ympäristölupahakemuksen käsittelyyn ja ne tullaan huomioimaan sekä ympäristölupahakemuksessa että siitä annettavassa päätöksessä.

8. Eeva Klemetin mielipide

Eeva Klemetin mielipide on täysin sama kuin Esko Haverisen mielipide (nro 4).

Hakija viittaa aiemmin lausumaansa.

9. Marika Moisanen mielipide

Marika Moisanen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja perustelee vaatimustaan sillä, että YVA-arviointi pitäisi tehdä uudestaan siten, että tarkastelu kattaa kaikki alueen kaivospiirit.

Hakija viittaa aiemmin lausumaansa.

10. Lasse Flöjtin mielipide

Lasse Flöjt vastustaa jatkoajan myöntämistä. Hän viittaa siihen, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia mutta vaatii, että kaikki malmivarat on hyödynnettävä ja viittaa nikkeliin, arseeniin ja uraaniin. Flöjt vaatii myös, että alueen kaivospiirejä tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi mielipiteessä vaaditaan määräämään porakaivojen ennakkotarkkailusta ja vaaditaan tärinämittaustietoja nähtäväksi. Mielipiteessä viitataan myös hankkeiden läheisyys Oulujärveen. Myös Flöjt vaatii vanhan kaivoksen tyhjentämistä ja tulppaamista.

Hakija toteaa, että pääosa Flöjtin esille tuomista seikoista on tuotu esille muissa mielipiteissä, osin sanasta sanaan samassa muodossa. Hakija viittaa aikaisemmin lausumiinsa mutta haluaa tarkentaa, että tärinämittauksia on tehty koelouhinnan aikana vuonna 2006 ja tiedot on esitetty ympäristölupahakemuksessa ja sen liitteessä. Muulloin tärinämittauksia ei ole tehty, koska alueella ei ole ollut myöskään louhintaa.

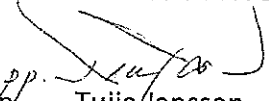
11. Jari ja Terhi Kortelaisen mielipide

Kortelaiset vastustavat jatkoajan myöntämistä ja perustelevat vaatimustaan pölyhaitoilla, haitoilla elinkeinotoiminnalle ja liikenteen haitoilla. Lisäksi Kortelaiset vaativat YVAa ja hankkeiden tarkastelemista kokonaisuutena. Mielipiteessä tuodaan esille mm. puron siirto, sivukiven varastointi ja vesien käsittely sekä pölyhaitat.

Hakija toteaa, että Kortelaisten esille tuomat seikat liittyvät ympäristölupaprosessiin kuten he itsekkin toteavat pölynsidonnasta: *".. tulee ympäristölupa-asettaa pölynsidontaa (kastelu, suolaus, suojaus) koskevia lupaehtoja."*

Sotkamossa, 15. päivänä heinäkuuta 2013

Mondo Minerals B.V. Branch Finland

pp.
pp Tuija Jansson

pp Aila Tuomikoski

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Sotkamo Plant

P.O.Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland

Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304

info@mondominerals.com
www.mondominerals.com

Domicile/Kotipaikka
Helsinki

Business ID/Y-tunnus
2137749-9

VAT No. FI21377499

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivoslain (503/1965) mukaiseen jormua (KaivNro 806) -kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta vastinetta koskien Jormua-kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyyn Risto ja Martta Kemppaisen muistutukseen.

1. Risto ja Martta Kemppaisen muistutus

Kemppaiset vastustavat jatkoajan myöntämistä ja perustelevat vaatimustaan seuraavasti: Jormuan hanke yhdessä muiden alueelle sijoittuvien hankkeiden kanssa muodostaa uhkan asutukselle, luonnon puhtaudelle, Oulujärven vesistölle ja alueen tulevaisuudelle. Kemppaisten mukaan kaivostoiminnasta on alueen asukkaille enemmän haittoja kuin hyötyä ja he katsovat, että kaivostoiminta estää alueen elinvoimaisuutta.

Hakija toteaa, että Jormuan kaivoksen vaikutukset yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa eivät uhkaa Oulujärveä ja ihmisten elinoloja. Kaivostoiminnalla on vaikutuksia ympäristöön, mutta niin on ollut myös maa- ja metsätaloudella. Ottamalla huomioon ympäristö toiminnan haitat voidaan pitää kurissa.

Sotkamossa, 8. päivänä lokakuuta 2013

Mondo Minerals B.V. Branch Finland

pp Tuja Jansson

pp Aila Tuomikoski

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 15.11.2013.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

www.oikeus.fi/hao/oulu

Isokatu 4

90100 Oulu

(PL 189, 90101 Oulu)

029 56 42800, 050 406 1147

Telekopio 029 56 42841

oulu.hao(at)oikeus.fi